

HORVÁTH ZSOLT

Egy hazai szénhidrogén telep geológia modellezésének elvi háttere

Az előadás témáját egy potenciális rezervoárként funkcionáló homoktest modellezése és üledékképződési környezetének vizsgálata adja. Az üledékképződési környezet meghatározása a jellemző üledékes fáciesek (1) térbeli kiterjesztése (2) eloszlása (3) modellben megjelenő geometriája és azok (4) üledékes rendszeren belül elfoglalt helyzete alapján történik, a klasszikus és sztochasztikus geostatistika eszköztárának felhasználása által.

Minden szedimentológiai jelenség a mintázott térfogategységtől függően három heterogenitási szinten vizsgálható: mikro-, makro- és megaléptékekben. A fenti léptékek mindegyikéhez hozzárendelhető a tulajdonságok nagyvonalú horizontális és vertikális kiterjeszhetősége, vagyis megadható az a távolság, amelyen belül a szóban forgó jelenség minden megnyilvánulása egy korábbi állapotból következik.

Egy terület mintázása során véges számú mért adat áll elő. Ebből következik, hogy a rendelkezésre álló információ soha nem teljes az adott területre nézve, csupán annak részhalmazát alkotja. Erre a problémára kínál megoldást a geostatistika eszköztára, mely a minta elemzésével következtet a mögöttes populáció térbeli statisztikájára. A rezervoár geológiában használt numerikus modellek képesek megbecsülni a közetfizikai paramétereket azokon a helyeken is, ahonnan közvetlen információ nem elérhető. A cél az üledékes fáciesek elkülönítése és azon fáciesek térbeli lehatárolása, melyek szénhidrogén tározóként funkcionálhatnak. Ezek részben determinisztikus modellekkel történnek, amelyek sokkal inkább a nagyléptékű folytonosság megjelenítésére alkalmasak, részben pedig sztochasztikus modellekkel, amelyek a kis(ebb) léptékű heterogenitás által meghatározott változékonyság leírására.

IZING MÁTÉ

Mi lesz veled, Kárpátalja? - a kárpátaljai magyar fiatalság demográfiai vizsgálata

Ukrajna sínylődő gazdasága az elmúlt évtizedekben megállás nélkül zuhant, a közel fél évtizede tartó orosz-ukrán konfliktus pedig megpecsételte az ország sorsát. Bár a harcok több ezer kilométerre zajlanak Kárpátaljától, mégis teljesen megváltoztak az Ukrajna legkeletibb megyéjében élő emberek mindennapjai.

Kutatásommal arra szeretnék rávilágítani, hogy a kárpátaljai közoktatásban tanuló magyar nemzetiségűek miként képzelik el jövőjüket. Kárpátalja megye hat járásában végeztem egy anonim, papír alapú kérdőíves tanulmányt, melynek célja feltérképezni a 16-20 év közötti magyar fiatalság jövőképét. Ehhez 11, véletlenszerűen kiválasztott magyar, magyar tannyelvű vagy magyar tagozatos középiskola 308 tanulóját kérdeztem meg egy tizenöt kérdésből álló kérdőívben. Az adatok alapján, azokban a járásokban, ahol a magyarság lélekszáma a legfrissebb, 2001-es ukrán népszámlálás szerint elérte az 1%-ot, térképeket szerkesztettem a kérdőívek alapján a magyar nyelvhasználatról, az elvándorlás mértékéről és más, a magyar identitást meghatározó tényezőkről.

Bár az elmúlt évtizedek demográfiai statisztikái azt mutatták, hogy az anyaországtól elcsatolt területek közül Kárpátalja magyarsága fogyott a legkisebb mértékben, illetve a fiatalok itt tanultak a legnagyobb arányban magyar nyelvű intézményekben, napjainkra azonban jelentősen megváltozott a kép. A feldolgozott válaszok megdöbbentő eredményeket hoztak. Az ukrán válság és a katonai behívók óriási mértékű elvándorlást jelentenek: a megkérdezettek alig 9%-a tudja elképzelni rövidtávon a jövőjét Kárpátalján.